

Υπόμνημα εκπαιδευτικών για την ανάδειξη της Μακρονήσου ως χώρος ιστορίας και πολιτισμού

Στις 29 Μαΐου 2011 και στα πλαίσια σεμιναρίου «Εξόριστοι δύο εποχών» που οργανώθηκε από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου (ΚΠΕΛ), οι 37 συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν τον ιστορικό χώρο της Μακρονήσου, μαζί με άλλους επισκέπτες που συμμετείχαν στην ετήσια εκδήλωση της ΠΕΚΑΜ (Πανελληνίας Ένωσης Κρατουμένων Αγωνιστών Μακρονήσου).

Από την πρώτη στιγμή που την αντικρίσαμε, η Μακρόνησος μας έδωσε την αίσθηση ενός χώρου που ακτινοβολεί ζωντανή ιστορία και πολιτισμό. Εξίσου εντυπωσιακή ήταν η «ζωντανία», και το «ήθος» των πρώην κρατουμένων της Μακρονήσου, από τους οποίους είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε τις μαρτυρίες ενός «ζωντανού παρελθόντος». Εκείνο που όμως μας προξένησε θλίψη ήταν η εγκατάλειψη του νησιού και των υπάρχοντων κτισμάτων. Και ενώ το νησί έχει ανακηρυχθεί «μνημείο πολιτισμού», η σημερινή κατάσταση μαρτυρά την παντελή έλλειψη ελέγχου και επιβολής μέτρων για την προστασία του από άλλες χρήσεις.

Με την παρούσα επιστολή θέλουμε να ενεργοποιήσουμε τους φορείς της πολιτείας που σχετίζονται με την διατήρηση και συντήρηση των μνημειακών μας χώρων. Εμείς, εκπαιδευτικοί και μέλη του ΚΠΕ Λαυρίου, είμαστε εδώ για να συμβάλλουμε από την θέση μας, όπου αυτό είναι εφικτό. Θεωρούμε ότι το νησί πρέπει να αναδειχθεί ως αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους σκοπούς της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, και ως εκ τούτου να οργανωθεί και να προστατευθεί.

Το ΚΠΕΛ συγκέντρωσε, όπως όφειλε, τις προτάσεις των συμμετεχόντων στο σεμινάριο για την έναρξη ενός διάλογου με στόχο την ιστορική - πολιτισμική ανάδειξη του χώρου. Οι κυριότερες είναι οι εξής:

- δημιουργία Μουσείου (με τα ιστορικά στοιχεία του χώρου), που αποτελεί και το μόνιμο αίτημα των μελών της ΠΕΚΑΜ,
- δημιουργία πολιτιστικού Κέντρου ευρωπαϊκής εμβέλειας, στο οποίο θα μπορούσε να συμβάλει το ΚΠΕ Λαυρίου, και να λειτουργεί στο πλαίσιο ενός αυτοτροφοδοτούμενου οικονομικού μηχανισμού.
- δημιουργία ενός Κέντρου Μελέτης της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας (βιβλιοθήκη παραδοσιακή, βιβλιοθήκη ηλεκτρονική, ξενώνας υποδοχής των μελετητών),
- δημιουργία ενός θεματικού πάρκου για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης στην πρόσφατη ελληνική αλλά και ευρωπαϊκή ιστορία, ή εναλλακτικά ενός θεματικού πάρκου για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Επίσης θεωρούμε αυτονόητο και προτείνουμε ότι οποιαδήποτε δράση πρέπει να γίνει σε στενή συνεργασία με την ΠΕΚΑΜ, που αποτελεί μέχρι σήμερα την ζωντανή ιστορία του νησιού.

Πιστεύουμε ότι ο Δήμος Λαυρεωτικής θα ανταποκριθεί στο αίτημα της ΠΕΚΑΜ να παραχωρήσει ένα χώρο για γραφείο του ΠΕΚΑΜ στο Λαύριο, την φυσική πύλη προς την Μακρόνησο.

Τέλος, επειδή η αξιοβίωτη καθημερινότητα των επόμενων γενεών θα περνάει μέσα από την ιστορία και τον πολιτισμό, θεωρούμε ότι η ως άνω πρόταση συμβάλλει ουσιαστικά προς αυτή την κατεύθυνση.